

UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE DRET I ECONOMIA

CURS ACADÈMIC 2007 - 2008

ENSENYAMENT: LLICENCIATURA EN DRET

PLA D'ESTUDIS: 1992

ASSIGNATURA: PROTECCIÓ INTERNACIONAL DELS DRETS HUMANS (Codi 3092)

PROFESSOR/A: ALBERT GALINSOGA JORDÀ

**CURS: 4rt
QUADRIMESTRE:**

CRÈDITS: 4,5

TIPUS: OPTATIVA

1. OBJECTIUS

Introduir als alumnes al complex entramat d'instruments jurídics internacionals (universals i regionals), que componen el sector de la protecció dels drets humans, així com al seu origen, sentit, estructura i funcions. Es posa especial èmfasi en els mecanismes d'aplicació i les jurisdiccions internacionals.

2. CONTINGUTS O METODOLOGIA

Classes teòriques, recensions i comentaris de textos i de casos (llibres, articles i pàgines web). Elaboració i presentació de ponències. Debats sobre temes d'actualitat relacionats amb la matèria.

3. PROGRAMA

I. INTRODUCCIÓ.

Tema 1. - Origen i evolució dels Drets Humans en la Societat Internacional. Evolució històrica: l'estatut jurídic dels estrangers i dels seus bens .- El Dret Internacional Humanitari .- La internacionalització dels Drets Humans.- El Pacte de la Societat de Nacions.- La Carta de les Nacions Unides.

Tema 2. - El Dret Internacional dels Drets Humans com branca específica del Dret Internacional Públic. Noció i característiques; la seva autonomia.- El sistema de fonts del Dret Internacional dels Drets Humans.-Importància dels principis generals.

Tema 3. - El objecte del Dret Internacional dels Drets Humans. La noció de estàndard mínim internacional.- Classificació dels Drets Humans: la distinció entre drets civils i polítics i drets econòmics, socials i culturals.- La incorporació de nous drets: especial referència al dret a la lliure determinació, el dret al desenvolupament i el dret al medi ambient.

Tema 4. - La protecció internacional dels Drets Humans. Distinció entre promoció i protecció internacional dels Drets Humans.- Caràcters generals dels instruments internacionals de protecció dels Drets Humans.- Els Instruments d'àmbit universal: el sistema de les Nacions Unides.- Instruments internacionals d'àmbit regional.

Tema 5. - La responsabilitat internacional per la violació dels Drets Humans. La protecció internacional dels Drets Humans al Dret Internacional clàssic: la protecció diplomàtica i la noció de estàndard mínim.- El concepte de les obligacions *erga omnes*, les normes de *ius cogens*.- Els crims més greus per a la Comunitat Internacional en el seu conjunt.

Tema 6.- La responsabilitat individual. Els principals crims internacionals d'agressió: genocidi, crims de guerra i crims contra la Humanitat.- Els tribunals penals internacionals: Antecedents. Els Tribunals *ad hoc*: Nüremberg, Tokio, Ex Iugoslàvia, Rwanda. D'altres tribunals regulats pel Dret Internacional. La Cort Penal Internacional.

Tema 7. - La aplicació del Dret Internacional dels Drets Humans i l'Ordenament Jurídic intern dels Estats.- La aplicació espontània de les normes internacionals sobre Drets Humans. La doctrina de l'efecte directe dels Drets Fonamentals. La aplicació forçosa de les normes internacionals sobre Drets Humans: les sancions institucionalitzades per violació de les normes relatives als Drets Humans.

II. EL SISTEMA DE NACIONS UNIDES.

Tema 8. - Les Nacions Unides i Els Drets Humans. La Carta de Les Nacions Unides i els drets humans: Preàmbul, Propòsits i disposicions pertinents. Òrgans competents.- La Declaració Universal dels Drets Humans.

Tema 9. - El Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i els seus Protocols. Idees generals.- Contingut: Els drets protegits.- El Comitè de Drets Humans: composició, competències i funcionament.- Mecanismes de garantia de caràcter obligatori: el sistema de informes.- Mecanismes de garantia de caràcter opcional. Les comunicacions interestatals i les comunicacions individuals.

Tema 10. - El Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals. Idees generals.- Contingut: Els drets protegits.- El mecanisme de garantia previst: el sistema de informes.

Tema 11. - La prevenció i sanció del delictes de genocidi. La noció de genocidi.- Tipificació internacional.- La Convenció per a la Prevenció i Sanció del Delicte de Genocidi.- Mecanismes de garantia.

Tema 12. - La eliminació de totes les formes de discriminació racial. La noció de discriminació racial.- La Convenció per a la Eliminació de la Discriminació Racial.- El Comitè per a la Eliminació de la Discriminació Racial: composició, competències i funcionament.- Mecanismes de garantia.- El *apartheid*: notes específiques.- La Convenció Internacional sobre la Repressió i el Càstig del Crim del *Apartheid* i els seus mecanismes de garantia.

Tema 13. - La protecció del individu contra la tortura i altres tipus tractes inhumans o degradants. La noció de tortura -. Distinció dels tractes o penes cruels, inhumans o degradants. La Convenció contra la Tortura .- El Comitè contra la Tortura: composició, competències i funcionament.- Mecanismes de garantia, - La protecció del individu contra la esclavitud i pràctiques anàlogues.

Tema 14. - La protecció de grups humans especialment desprotegits. Nocions prèvies.- La protecció de la dona.- Els drets del nen.- La protecció dels treballadors immigrants i les seves famílies. Els refugiats i la situació de apàtrida.

Tema 15. - Mecanismes institucionals de garantia dels Drets Humans. La intervenció de la Assemblea General.- El Consell Econòmic i Social: Les Resolucions 1235 (XLII) i 1503 (XLVIII). - La Comissió de Drets Humans.- La Subcomissió per a la Prevenció de la Discriminació i Protecció de Les Minories.

III. EL SISTEMA EUROPEU.

Tema 16. - La protecció dels Drets Humans a l' àmbit europeu. Idees generals. Activitats del Consell de Europa en ordre a la promoció dels Drets Humans: les realitzacions convencionals.

Tema 17. - El Conveni Europeu para la Salvaguarda dels Drets Humans i Les Llibertats Fonamentals i els seus Protocols. Idees generals.- El contingut dels drets reconeguts en el Conveni Europeu: evolució i perspectives.- Especial referència a l'evolució de la jurisprudència.

Tema 18. - El sistema institucional del Conveni Europeu. Els òrgans originaris: la Comissió Europea de Drets Humans i el Tribunal Europeu de Drets Humans.- El Comitè de Ministres i el Secretari General del Consell de Europa.- El Protocol número 11 i el nou Tribunal. Procediment.- Els efectes de Les sentències del Tribunal Europeu de Drets Humans.

Tema 19. - La Carta Social Europea. Idees generals.- Contingut dels drets reconeguts en la Carta Social Europea.- El mecanisme de garantia: el sistema de informes.

Tema 20. - Convenis de protecció dels Drets Humans de caràcter específic adoptats en el si del Consell de Europa. El Conveni Europeu para la protecció de Les Persones respecte del Tractament Automatitzat de Dades de Caràcter Personal: contingut i sistema de garantia.- El Conveni Europeu para la Prevenció de la Tortura i de Les Penes o Tractes inhumans o degradants.- contingut i sistema de garantia.- La protecció dels drets de les minories nacionals a Europa.

IV. EL SISTEMA AMERICÀ.

Tema 21. - La protecció dels Drets Humans a l' àmbit americà. Origen i evolució. El Sistema Interamericà dels Drets Humans.- La Convenció Americana dels Drets Humans: comparació amb el Conveni Europeu.

Tema 22. - La Convenció Americana dels Drets Humans: la Cort Interamericana. Els drets reconeguts.- La Comissió Interamericana dels Drets Humans i les seves competències.- Procediment de garantia previst en la Convenció Americana dels Drets Humans.- La jurisprudència de la Cort. Especial referència a la competència consultiva de la Cort.

V. EL SISTEMA AFRICÀ.

Tema 23. - La protecció dels Drets Humans a l' àmbit africà. Orígens i evolució. La Carta Africana dels Drets del Home i dels Pobles: comparació amb el Conveni Europeu per a la Salvaguarda dels Drets Humans i Les Llibertats Fonamentals i la Convenció Americana dels Drets Humans.

Tema 24. - La Carta Africana dels Drets del Home i dels Pobles: contingut i procediment de garantia previstos. Els drets reconeguts.- La Comissió Africana dels Drets del Home i dels Pobles.- Procediments de garantia previstos.

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

Fonts de Coneixement:

- Textos normatius.
- Jurisprudència.
- Manuals, obres col·lectives i monografies.
- Articles en revistes especialitzades.
- Documents de les Organitzacions internacionals.

5. BIBLIOGRAFIA

A) Obres generals.

- CARRILLO SALCEDO, Juan Antonio: *El Convenio Europeo de Derechos Humanos*, ed. Tecnos, 2003.
- CARRILLO SALCEDO, Juan Antonio: *Dignidad frente a la barbarie. La Declaración Universal de los Derechos Humanos, Cincuenta años después*. Consejo General del Poder Judicial, 2000.
- DÍEZ DE VELASCO, Manuel: *Instituciones de Derecho Internacional Público*, ed. tecnos, Madrid, 2001.
- PASTOR RIDRUEJO, José Antonio: *Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales*, ed.tecnos, Madrid, 2002.
- TRUYOL Y SERRA, Antonio: *La Sociedad Internacional*, ed Alianza, Madrid, 1993.

B) Textos

- SÁNCHEZ RODRÍGUEZ,- Luis Ignacio i GONZÁLEZ VEGA,- Javier, *Derechos Humanos. Textos Internacionales*. 4ª Ed.,Tecnos, Madrid, 2001.

C) Llibres monogràfics

- FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, Pablo, *Obligaciones de los Estados en el marco del Convenio Europeo de Derechos Humanos*, ed. Ministerio de Justicia, 1987.

D) Publicacions periòdiques

- Anuario de Derecho Internacional.
- American Journal of International Law.
- Annuaire français de droit international.
- British Yearbook of International Law.
- Comunità internazionale.
- Revista Española de Derecho Internacional.
- Recueil des Cours de l'Académie de La Haye.
- Revue générale de droit international public.
- Revue critique de droit international.
- Le Monde Diplomatique.
- International and Comparative Law Quarterly.
- Journal du droit international.

6. AVALUACIÓ

- Avaluació continuada:
 - Assistència i participació a classe.
 - Presentació de ponències sobre temes i casos.
 - Control de coneixements.
- Avaluació per examen final: superació de la prova establerta a aquest efecte.